

Одеський національний медичний університет
Факультет медичний № III
Кафедра гігієни та медичної екології

СИЛАБУС
з ДИСЦИПЛІНИ «ГІГІЄНА»

Обсяг	120 годин 4 кредити
Семестр, рік навчання	4 семестр 2019-2020 н.р. 5 семестр 2020-2021 н.р.
Дні, час, місце	Кафедра гігієни та мед. екології, вул. Пішонівська, 1. 3-4 поверх Дні та час – згідно розкладу занять
Викладачі	Доц. Коболєв Є.В., доц. Ганикіна С.О., асистенти Шейх Алі Д.Х., Мокієнко А.В., Горошков О.В., Левицький А.В.
Контактний телефон	063-765-0818 – завуч кафедри Шейх Алі Дані Хуссейнович
E-mail	sanepidemiolog@i.ua
Консультації	Четвер – з 15.00-16.30 Субота – 9.00-12.00

КОМУНІКАЦІЇ:

Заняття проводяться на кафедрі, згідно до розкладу.

За умов карантину заняття будуть проводитися на платформі М Teams або Zoom. Для вирішення організаційних та поточних питань використовуються платформа Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: **гігієна** – галузь медичних знань, наука про збереження та зміцнення громадського та індивідуального здоров'я шляхом здійснення профілактичних заходів;

Метою викладання навчальної дисципліни «Гігієна» є: вивчення теоретичних основ профілактичної медицини, зокрема гігієни, як науки, яка є базисом профілактичної складової професійного світогляду фахівця напряму підготовки «Медицина».

Під час опанування навчальної дисципліни «Гігієна» студент повинен набути спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК10 Здатність планувати та проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи.

СК11 Здатність планувати та проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (30 годин), практичних (40 годин) та семінарських занять (30 годин). Організація самостійної роботи студентів (80 годин).

Під час викладання дисципліни використовуються мультимедійні презентації та лабораторні прилади.

Зміст навчальної дисципліни:

Тематичний Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

1. Методи гігієнічних досліджень, цілі, завдання.
Фактори що впливають на теплообмін людини (температура, вологість, швидкість руху повітря). Комплексна оцінка впливу факторів навколишнього середовища. Методи оцінки.
2. Вплив природного освітлення на організм здорової і хворої людини.
Гігієнічна оцінка штучного освітлення в побутових і виробничих умовах.
3. Пил, профілактика захворювань обумовлених пилом.
Вплив забруднень атмосферного повітря на організм людини. Методи оцінки. Вентиляція - як фактор оздоровлення повітряного середовища.
4. Фізіологічне, гігієнічне та епідеміологічне значення води.
Джерела питного водопостачання, методи оцінки їх доброякісності.
5. Значення органолептичних показників води, як показник доброякісності.
Нормування. Хімічний склад питної води, як показник доброякісності та безпеки. Нормування.
6. Епідеміологічна безпека водопостачання. Нормування
7. Кафедральний контроль «Гігієна навколишнього середовища».
8. Харчування і здоров'я людини. Розрахунок індивідуальних потреб.
Енерговитрати. Методи оцінки вітамінної забезпеченості організму (вітаміни: А, В, С).
9. Методика оцінки адекватності харчування за меню – розкладки.
10. Нормування основних нутрієнтів як фактор профілактики захворюваності.
Корекція фактичного харчування.
11. Молоко і молочні продукти як джерела повноцінних білків.
12. Роль і значення продуктів тваринного походження (м'ясо, риба, птиця, яйця).
13. Рослинні продукти харчування як фактор лікувально-оздоровчого харчування (борошно, хліб, фрукти, овочі).
14. Профілактика харчових отруєнь. Токсикоінфекції, токсикози, ботулізм.
Харчові отруєння продуктами рослинного походження (аліментарно-токсична алейкія).
15. Кафедральний контроль «Гігієна харчування».

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 2 «Спеціальні питання гігієни та екології»

16. Гігієнічна оцінка фізичних факторів виробничого середовища
Гігієнічна оцінка хімічних факторів виробничого середовища
17. Гігієнічна оцінка умов праці медичного персоналу різних структурних підрозділів ЛПУ. Методика розслідування професійних захворювань та отруєнь. Попередні та періодичні медичні огляди як заходи їх профілактики.

- 18 Гігієнічна оцінка розміщення та планування окремих структурних підрозділів ЛПУ.
- 19 Фізичний розвиток - як показник здоров'я, методи дослідження. Групова оцінка фізичного розвитку дітей, значення m , M , δ , t . Гігієнічна оцінка
- 20 Дослідження фізичного розвитку дітей обумовлених індивідуальними особливостями. Гігієнічна оцінка методом сігмальних відхилень.
- 21 Гігієнічна оцінка факторів середовища виховання і навчання дітей. Гігієнічні основи фізичного виховання та загартовування дітей і підлітків.
- 22 Гігієнічні вимоги до організації навчально-виховного процесу. Гігієнічна оцінка дошкільних і шкільних меблів, підручників, книг та іграшок.
- 23 Радіаційна гігієна, протирадіаційний захист в медичних закладах. Методи і засоби радіаційного контролю – розрахункові та інструментальні. Гігієнічна оцінка
- 24 **Кафедральний контроль. Гігієна дітей та підлітків**
- ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 3 «ВІЙСЬКОВА ГІГІЄНА»**
- 25 Організація та проведення санітарного нагляду за польовим розміщенням військових і цивільних формувань при надзвичайних ситуаціях та під час війни.
- 26 Санітарно профілактичні заходи при транспортуванні військ залізничним та автомобільним транспортом. Авіаційні перевезення.
- 27 Організація та проведення санітарного нагляду за повноцінністю та безпечністю харчування військових та цивільних формувань при надзвичайних ситуаціях та під час війни.
- 28 Організація і проведення медичної експертизи продовольства і проведення розвідки джерел водопостачання у польових умовах при надзвичайних ситуаціях та в умовах бойових дій .Оцінка якості води польовими методами. Відбір проб при зараженні ОР та РВ
- 29 Організація і проведення санітарного нагляду за очищенням, знезараженням, дезактивацією води у польових умовах при надзвичайних ситуаціях та під час війни.
- 30 Організація та проведення санітарного нагляду за умовами праці у польових умовах при надзвичайних ситуаціях та під час війни.
- 31 Гігієнічна характеристика інженерно-фортифікаційних споруджень.
- 32 Організація медичного контролю за умовами життєдіяльності особистого складу. Основні види житла при стаціонарному розміщенню військ, санітарно-протиепідемічні заходи.
- 33 Характеристика основних факторів, що визначають умови праці медичних працівників, профілактика їх несприятливої дії на організм. Характеристика робочих місць.
- 34 Кафедральний контроль. Військова гігієна та гігієна надзвичайних станів.
- 35 Диференційний залік

Перелік рекомендованої літератури

1. Конституція України в ред. від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України № 2801-XII в ред. від 24.07.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
3. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України № 4005-XII в ред. від 16.10.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
4. Основи екології: Підручник для студ. вищих навч. закладів /В.Г. Бардов, В.І.Федоренко, Е.М Білецька та ін. Вінниця: Нова Книга, 2013. 424 с.
5. Радіаційна гігієна: підручник для лікарів-інтернів та лікарів слухачів / [Мурашко В.О., Мечев Д.С., Бардов В.Г. та ін.]. Вінниця: Нова Книга, 2013. 376 с.
6. Гігієна праці: Підручник / Ю.І.Кундієв, О.П.Яворовський, А.М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, НАМН України, проф. Ю.І. Кундієва, чл-кор. НАМН України проф. О.П.Яворовського. К.: ВСВ "Медицина", 2011. 904с.
7. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій (гігієнічні, епідеміологічні та мікробіологічні аспекти) / за редакцією В.Ф. Москаленка. К.: «Здоров'я», 2013. 160 с.
8. Общая гигиена. Социально-гигиенический мониторинг: учеб. для вузов / П.И.Мельниченко [и др.]: под ред. П.И.Мельниченко. М.: Практическая медицина, 2015. 512 с.
9. Військова гігієна (загальні питання): підручник М.І.Хижняк, Л.І.Бідненко, В.М.Якимець [та ін.]; за ред.проф. М.І.Хижняка. К.: УВМА, 2011. 528 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна успішність. Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною системою.

Знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

➤ **Відмінно ("5")** – Студент правильно відповів на $\geq 98\%$ тестів формату державних ліцензійних іспитів «Крок». Правильно, чітко, логічно і повно відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми, включно з питанням лекційного курсу і самостійної роботи. Тісно пов'язує теорію з практикою і правильно виконує практичну роботу із написанням висновку за отриманими результатами. Вільно читає результати лабораторних досліджень, вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнювати матеріал, володіє методами лабораторних досліджень у необхідному обсязі.

➤ **Добре ("4")** – Студент правильно відповів на $\geq 97\%$ -95% тестів формату державних ліцензійних іспитів «Крок». Правильно, і по суті відповідає на стандартизовані питання поточної теми, лекційного курсу і самостійної роботи. Демонструє виконання (знання) практичних навичок. Правильно використовує теоретичні знання при вирішенні практичних завдань Вміє вирішувати легкі і середньої складності ситуаційні задачі. Володіє необхідними практичними навиками і прийомами х виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум.

➤ **Задовільно (“3”)** – Студент правильно відповів на $\geq 90\%$ -94% тестів формату державних ліцензійних іспитів «Крок». Неповно, за допомогою додаткових питань, відповідає на стандартизовані питання поточної діяльності, лекційного курсу і самостійної роботи. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок, студент робить помилки. Студент вирішує лише найлегші задачі, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.

➤ **Незадовільно (“2”)** – Студент відповів на менше, ніж 90% тестів формату державних ліцензійних іспитів «Крок». Не знає матеріалу поточної теми, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє змісту матеріалу. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок робить значні, грубі помилки.

На останньому практичному занятті викладач зобов'язаний оголосити студентам результати їх поточної академічної успішності, академічну заборгованість (якщо така є), а також при виконанні навчальної програми заповнити залікову книжку студента.

До підсумкової атестації допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості і їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Підсумковий контроль з дисципліни. Формою підсумкового контролю є дифзалік.

Оцінка за дисципліну це на 50% поточна успішність (середнє арифметичне всіх поточних оцінок студента) та на 50% - оцінка на диференційованому заліку.

Для оцінювання дисципліни за 4-бальною традиційною (національною) шкалою з початку розраховується середній бал за дисципліну як середнє арифметичне двох складових:

Середній поточний бал, як середнє арифметичне всіх поточних оцінок, округлене до двох знаків після коми.

Середній бал за дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4 бальною шкалою і розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до відсотку засвоєння необхідного об'єму знань з данного предмету.

Таким чином, якщо дисципліна закінчується дифзаліком студент отримує дві оцінки – першу за традиційною 4-бальною системою і другу за 200-бальною системою.

Самостійна робота студента

Теми СРС визначені навчальною програмою з дисципліни.

По кожній темі СРС студент повинен підготувати реферат.

Оцінка СРС проводиться на останньому практичному занятті 4 та 5 семестрах.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Умови освоєння курсу:

- Обов'язкове відвідування занять;
- Активність під час практичних занять;
- Підготовка до занять, до виконання домашнього завдання і СРС і т.д;

- Здача завдань у встановлені терміни;
- Бути терпимим, відкритим і доброзичливим;
- Конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на всіх заняттях;
- Бути пунктуальним і обов'язковим.

Неприпустимо:

- Пропуски з неповажних причин;
- Запізнення і самовільне покидання навчального класу або лекційної аудиторії (за запізнення студент не допускається на заняття/лекцію, тому що він порушує хід навчального процесу. Також за порушення дисципліни студент видаляється з аудиторії і отримує «нб»);
- Користування мобільними телефонами, планшетами, ноутбуками, смартгодинниками, тощо. під час практичних занять та лекцій;
- Несвоєчасне здавання завдань і ін. (Завдань не здані в зазначені терміни не приймаються і виставляється оцінка «2»);
- Порушення будь яких правил встановлених морально-етичним кодексом ОНМедУ.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання пропущених практичних/семінарських занять проводиться згідно розкладу відпрацювань кафедри, черговому викладачу. Розклад чергувань викладачів кафедри розміщений на інформаційному стенді дл студентів (4 поверх)

Відпрацювання пропущених лекцій відбувається щочетверга завідувачу кафедри.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми;
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукових досліджень), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;
- відрахування з Університету.

Політика щодо відвідування та запізнь. Запізнення на практичні, семінарські заняття та лекції – не припустимі. У разі запізнення студент не допускається до навчальної аудиторії та отримує «нб» у журнал.

Мобільні пристрої. Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту студент видаляється з заняття або лекції та отримує «нб» у журнал.

Поведінка в аудиторії. Поведінка студента в навчальних аудиторіях має відповідати правилам встановленим морально-етичном кодексом університету.